

ماهی سفید؛ ستاره بومی دریای خزر در مسیر توسعه آبی‌پروری

در ادامه ریزنی‌های تخصصی برای توسعه پرورش ماهی در قفس، جلسه بررسی طرح تکثیر و پرورش ماهی سفید دریای خزر با حضور نمایندگان دانشگاه تربیت مدرس، معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری، سازمان شیلات و بخش خصوصی برگزار شد. به گزارش اقتصادسراسرآمد، جلسه‌ای با محوریت ارائه گزارش مطالعاتی و بررسی کلیات طرح پیشنهادی توسعه تکثیر و پرورش ماهی سفید دریای خزر برگزار شد.

این نشست در پی جلسه‌ی مقدماتی مورخ ۱۶ شهریورماه سال جاری با حضور معاون توسعه آبی‌پروری سازمان شیلات، سرپرست برنامه ملی توسعه شهرک‌های شیلاتی معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری، نماینده دانشگاه تربیت مدرس و مدیرعامل شرکت قفس گستران کاسپین تشکیل شد. در این جلسه، دکتر اسماعیلی، عضو هیئت علمی دانشگاه تربیت مدرس، ضمن ارائه سوابق تحقیقاتی، به تشریح ویژگی‌های زیستی و پرورشی ماهی سفید پرداخت.

وی با اشاره به قابلیت‌هایی چون تحمل دامنه‌های حرارتی و شوری وسیع، همه‌پز خوری، تغذیه از منابع پروتئینی گیاهی یا درصدد پایین، تراکم‌پذیری مناسب و رشد مطلوب در شرایط دریای خزر، این گونه را گزینه‌ای بومی و راهبردی برای توسعه پرورش در قفس معرفی کرد.در پایان نشست، مقرر شد جلسات کارشناسی برای بررسی جزئیات طرح و تعیین نحوه همکاری میان دانشگاه تربیت مدرس، معاونت علمی و فناوری، سازمان شیلات و بخش خصوصی تا حصول نتیجه نهایی ادامه یابد.

فصل جدید صید ماهیان استخوانی

در دریای خزر از ۲۰ مهر آغاز می‌شود

با تصویب کمیته مدیریت صید، فصل رسمی صید ماهیان استخوانی در استان‌های گیلان، مازندران و گلستان از ۲۰ مهر ماه آغاز خواهد شد. معاون دفتر امور صید و صیادی سازمان شیلات ایران، با اعلام این خبر افزود: تصمیم‌گیری در این خصوص با حضور نمایندگان تحقیقات شیلات، اتحادیه‌های صیادی و نهادهای تخصصی و بر اساس یافته‌های پژوهشی انجام شده است.

به گزارش اقتصادسراسرآمد، رضا عباسپور نادری گونه‌های اصلی صید در این فصل شامل ماهی سفید، کتال و کپور هستند که توسط ۱۰۸ شرکت تعاونی پره در شمال کشور به مدت حدود شش ماه صید می‌شوند. در فصل گذشته، مجموع صید ماهیان استخوانی در استان‌های ساحلی شمالی کشور به ۷ هزار و ۶۳۲ تن رسید که بخشی از کل صید ۳۷ هزار و ۷۲۹ تنی بوده و نسبت به سال قبل رشد ۲۰۱ درصدی داشته است. وی همچنین درآمد ناخالص شرکت‌های تعاونی پره در سه استان شمالی را در سال گذشته ۳۱ هزار و ۷۷۸ میلیارد ریال اعلام کرد و ابراز امیدواری کرد این رقم در سال ۱۴۰۴ افزایش یابد.

نادری با اشاره به نقش مهم تعاونی‌ها در مدیریت منابع شیلاتی، گفت: در حال حاضر ۳۴۷ تعاونی صیادی و ۹ اتحادیه در سواحل شمالی و جنوبی کشور فعال هستند که از این تعداد، ۱۷۹ تعاونی مربوط به شمال و ۱۶۸ تعاونی مربوط به جنوب کشور هستند. به گفته وی، حدود ۹ هزار و ۵۰۰ نفر در شمال و ۱۲۶ هزار و ۵۰۰ نفر در جنوب کشور به حرفه صیادی اشتغال دارند.

فیروز کوه قطب تولید ماهیان سردآبی در استان تهران

شهرستان فیروزکوه با تولید بیش از سه هزار تن آبی‌زی، قطب تولید ماهیان سردابی استان تهران است. به گزارش اقتصادسراسرآمد،مدیر شیلات استان تهران با تأکید بر اهمیت شیلات در امنیت غذایی و پیشبرد سیاستهای وزارت جهاد کشاورزی در تولید گوشت سفیدماهی و آبی‌زان گفت: شهر ستان فیروز کوه ظرفیت ها و پتانسیل های ارزشمندی در تولید ماهیان سردابی استان دارد و دارای تولیدی بیش از سه هزار تن است.

حسینی افزود: این استان با وجود بهره برداران شیلاتی پیشرو و علاقمند، در زمینه تولید ماهیان سردابی، توانسته است نقش حائز اهمیتی را در رونق اقتصادی و افزایش اشتغال در شهرستان و بالطبع آن در استان تهران ایجاد کند.

سازمان شیلات - سعید قلیچی - در شرایطی که ایران با چالش‌های جدی در حوزه امنیت غذایی، بهره‌برداری از منابع دریایی و توسعه اقتصادی روبه‌روست، بحث بر سر ضرورت ارتقای ساختار مدیریتی شیلات به سطح وزارتخانه بیش از پیش مطرح شده است. سازمان شیلات ایران به عنوان نهاد فعلی مسئول این بخش، در سال‌های اخیر پیشرفت‌هایی داشته، اما محدودیت‌های ساختاری آن مانع از بهره‌برداری کامل از پتانسیل‌های عظیم کشور شده است. ایجاد وزارت شیلات می‌تواند تمرکز مدیریتی را افزایش دهد، سیاست‌گذاری‌های بلندمدت را تسهیل کند و ایران را در رقابت با کشورهای همسایه قرار دهد.

به گزارش روزنامه اقتصاد سراسرآمد، ایران با بیش از ۵۸۰۰ کیلومتر خط ساحلی در خلیج فارس، دریای عمان و دریای خزر، یکی از غنی‌ترین کشورها از نظر منابع دریایی است. منطقه مکران در جنوب‌شرقی کشور، با ظرفیت‌های بالای آبی‌پروری، صیادی و صنایع شیلاتی، بیش از ۵۵درصد از صید و صیادی کل کشور را تأمین می‌کند. در حال حاضر، حدود ۸۰۰ ششاور صیادی ایرانی در آب‌های بین‌المللی اقیانوس هند فعال هستند و بیش از ۲۰هزار فروند ناوگان صیادی شامل قایق، لنج و کشتی در سراسر کشور به‌کار گرفته شده‌اند.

بررسی‌ها نشان می‌دهد که سازمان شیلات ایران در ۱۳مرکز ملی بازسازی ذخایر در حوزه‌های دریای خزر، خلیج فارس و دریای عمان فعالیت می‌کند و پروژه‌هایی مانند پرورش ماهی در قفس و میگو در سواحل مکران را پیش می‌برد. همچنین ۷۰۰بندر صیادی و ۱۲۵نقطه تلاقی ساحلی، زیرساخت‌های کلیدی برای توسعه این بخش فراهم کرده‌اند. بااین حال، پتانسیل‌های گردشگری صیادی و غذای دریایی هنوز به‌طور کامل بهره‌برداری نشده و می‌تواند به توسعه پایدار مناطق ساحلی کمک کند.

شیلات ایران نقش کلیدی در اقتصاد و امنیت غذایی دارد.

تولید محصولات شیلاتی در سال گذشته به ۴۱۸.۱ میلیون تن رسید و هدف سند امنیت غذایی، رسیدن به ۲.۶میلیون تن طی ۱۰سال است. صادرات آبزیان در سال۱۴۰۳به ۱۹۶هزار تن و ارزش ۳۷۲میلیون دلار رسید که رشد ۲۹درصدی در وزن و ۱۷درصدی در ارزش را نشان می‌دهد. این بخش اشتغال مستقیم برای صدها هزار نفر ایجاد کرده و در تأمین پروتئین حیوانی نقش دارد.

مصوبه حاشیه‌ساز برای آینده سازمان شیلات

مدتی قبل بود که شورای عالی اداری مصوبه‌ای برای تغییر ساختار وزارت جهاد کشاورزی تصویب کرد که منجر به انحلال سازمان‌های زیرمجموعه مانند منابع طبیعی، حفظ نباتات و شیلات می‌شود. این مصوبه با هدف کارآمدی و تمرکز مأموریت‌ها ارائه شد، اما کارشناسان و فعالان بخش شیلات آن را غیر کارشناسی می‌دانند. اتحادیه صیادان هرمزگان هشدار داد که این تصمیم امنیت غذایی را تهدید می‌کند و فاقد راهکارهای حمایتی است. نمایندگان مجلس و کارشناسان منابع طبیعی نیز خواستار توقف آن شدند، زیرا ساختار یکپارچه مدیریتی را مختل می‌کند.

به باور کارشناسان، انحلال سازمان شیلات می‌تواند آسیب‌های جدی به همراه داشته باشد. نخست، تمرکز مدیریتی از بین می‌رود و وظایف به بخش خصوصی یا اتحادیه‌ها واگذار می‌شود که در شرایط فعلی ایران اغلب به انحصار و رانت‌جویی منجر می‌شود. این امر امنیت غذایی را تضعیف کرده و تولید را کاهش می‌دهد، زیرا ساختار یکپارچه برای بازسازی ذخایر و حفاظت از محیط‌زیست مختل می‌شود. همچنین کشاورزان کوچک و صیادان محلی در برابر فشار سرمایه‌داران بزرگ بی‌دفاع می‌مانند که نابرابری‌های روستایی را تشدید می‌کند.

پژوهش‌های شیلاتی نیز برون‌سپاری می‌شود که استقلال علمی کشور را کاهش می‌دهد و بحران‌هایی مانند تغییر اقلیم را مدیریت‌ناپذیر می‌کند. در نهایت، این تصمیم عدالت

«سرآمد» از ابهام در آینده سازمان شیلات کشور گزارش می‌دهد؛

دوراهی پس رفت یا توسعه شیلات

انحلال سازمان شیلات، زیر ساخت های این حوزه را نابودمی کند

و مشکلات، بودن سازمانی تحت عنوان شیلات که در آن کارشناسان و بدنه نیروی انسانی متخصص به بررسی مشکلات حوزه‌های مختلف شیلات بپردازند، مزیتی است که نباید از آن چشم‌پوشی کرد، بلکه باید برای حفظ و حتی تقویت آن تلاش کرد.

این مدرس دانشگاه در حوزه شیلات اضافه کرد: با توجه به گسترده‌گی سواحل در بخش‌های شمالی و جنوبی کشور، ظرفیت‌های بسیاری در حوزه شیلات ایران وجود دارد. تأمین امنیت غذایی و توسعه اشتغال در بخش‌های ساحلی که عمدتاً مناطق محروم کشور هستند، تنها بخشی از توانمندی‌های شیلات است. این حوزه می‌تواند با نگاهی توسعه‌محور در حوزه صادرات، سهم قابل توجهی در ارزآوری برای کشور داشته باشد. حتی ظرفیت برای وابسته کردن اقتصاد سایر کشورها به شیلات و محصولات شیلاتی ایران وجود دارد.

«نیرومند» با بیان اینکه تصور نمی‌کنم تصمیم اتخاذشده مبنی بر انحلال سازمان شیلات مورد تأیید کارشناسان و مسئولان این سازمان باشد، خاطر نشان کرد: بسیاری از فعالان اقتصادی حوزه شیلات و آبی‌پروری، صیادان و بخش‌های مختلف زیرمجموعه سازمان شیلات نیز درباره احتمال انحلال سازمانی که به صورت مستقیم با حوزه فعالیت آن‌ها در ارتباط است، ابراز نگرانی و ناراحتی کرده‌اند.

مدیرعامل شرکت تبسم ساحل قشم در ادامه افزود: بسیاری از کشورهای دارای ساحل و متصل به دریا، در تشکیلات اداری و اجرایی خود سازمان شیلات ندارند، بلکه آن‌ها از وزارت شیلات بهره‌مند هستند. برای بسیاری کشورها حوزه شیلات چنان اهمیتی داشته است که اگر در آن‌ها سازمانی تحت عنوان شیلات فعال بوده، این ساختار را به وزارتخانه تبدیل کرده‌اند.

ساختار وزارتخانه‌ای برای شیلات این ظرفیت را ایجاد می‌کند که طرح‌ها و برنامه‌های جامع و بلندمدت همسو با سایر اهداف پیش‌بینی‌شده جهت توسعه کشورها با استفاده از توان یک وزارتخانه پیگیری شود.

این مدرس دانشگاه در حوزه شیلات در بخش پایانی صحبت‌های خود تصریح کرد: به عقیده من، انحلال سازمان شیلات موجب می‌شود که تمامی بخش‌های مرتبط با این حوزه عملاً در مسیر نابودی قرار بگیرند و با خاک یکسان شوند. بسیاری از کارشناسان شیلات و مدرسان دانشگاه در

این حوزه در طول سال‌های گذشته رایزنی‌ها و تلاش‌های زیادی برای تبدیل شدن سازمان شیلات کشور به وزارتخانه داشته‌اند و در این زمینه مقاله‌های متعددی منتشر کرده‌اند، اما تصمیم انحلال این سازمان نشان می‌دهد که تمامی این تلاش‌ها بی‌نتیجه بوده و گویا گوش شنوایی وجود نداشته است.

دریچه

مدیر کل زیست‌بوم‌ها و سواحل دریایی سازمان محیط زیست:

معیارهای زیست‌محیطی در انتخاب مکان شهرهای

جدید ساحلی لحاظ نشده است

مدیرکل زیست‌بوم‌ها و سواحل دریایی سازمان محیط زیست هشدار داد که ساخت شهرهای ساحلی بدون رعایت معیارهای محیط‌زیستی، منابع طبیعی و زندگی جامعه محلی را در معرض خطر جدی قرار می‌دهد.

به گزارش اقتصادسراسرآمد، شهرام فداکار با انتقاد از روند توسعه شهرهای ساحلی بدون رعایت استانداردهای محیط‌زیستی، نسبت به تهدید منابع طبیعی و جامعه محلی هشدار داد.

وی با اشاره به ساخت شش شهر جدید در حریم ساحلی و شش شهر دیگر در پس کرانه‌ها گفت: در انتخاب مکان این شهرها، معیارهای محیط‌زیستی چندان لحاظ نشده است. فداکار افزود که نوار ساحلی باید منطقه‌ای آزاد برای استفاده عمومی باشد، اما سیاست‌های توسعه اخیر بیشتر بر سود اقتصادی و ساخت‌وساز تمرکز کرده و نگاه حفاظتی نسبت به محیط‌زیست مغفول مانده است.

مدیرکل سازمان محیط زیست با طرح این پرسش که آیا این برنامه‌های بعدی اثرگذاری جامعه محلی به حاشیه رانده شده است، تصریح کرد: «این مناطق بیشتر میزبان مهاجران خواهند بود و ممکن است به گسست فرهنگی و اجتماعی منجر شود.

وی همچنین به تجربه برنامه چهارم توسعه اشاره کرد و گفت که در آن زمان بخش اجتماعی و اقتصادی در مطالعات توسعه جدی گرفته می‌شد، اما در برنامه‌های بعدی اثرگذاری جامعه محلی به حاشیه رانده شده است. فداکار یادآور شد که طبق مواد ۲۴ تا ۲۹ سند توسعه دریا محور، سازمان حفاظت محیط زیست ابزارهای قانونی لازم برای اعمال نظارت را در اختیار دارد و مطالعات توان اکولوژیک باید رعایت شود.

وی همچنین به ضوابط ابلاغی هیئت وزیران اشاره کرد و تأکید کرد که هرگونه فعالیت اقتصادی، خدماتی یا صنعتی در سواحل باید با رعایت محدودیت‌های سخت‌گیرانه زیست‌محیطی انجام شود.

او با اشاره به اصل ۵۰ قانون اساسی افزود: تخریب محیط‌زیست ممنوع است و توسعه در هر منطقه باید با رعایت محیط‌زیست انجام شود؛ در غیر این صورت، تبعات آن متوجه همان صنعت خواهد شد.به گفته فداکار، آسیب به محیط زیست دریایی حتی می‌تواند صنعت آب‌شیرین‌کن‌ها را با خطر جدی مواجه کند.